

Tizenkettedik Nemzetközi Nyelvészeti Olimpia

Peking (Kína), 2014. július 21.–25.

Az egyéni verseny feladatai

Ne másolja le a feladatok szövegét. Írja le minden feladat megoldását külön lapra. Minden lapra írja rá a feladat számát, az ülésének a számát és a vezetéknevét. Máskülönb a munkája nem értékelhető.

Válaszait alaposan indokolja meg. A tökéletesen helyes válasz is csak alacsony pontszámot ér, ha nincs kellőképpen megindokolva.

1. Feladat (20 pont) Adottak igealakok benabena nyelven valamint fordításuk magyarra:

<i>nohobe</i>	én ütöm őt
<i>kahalune</i>	mi majd megütünk téged
<i>nokoho'ibe</i>	mi ketten ütünk téged
<i>nolenufu'inagihe</i>	mert mi ketten szúrunk benneteket
<i>nolifi'ibe</i>	ti ketten szúrtok bennünket
<i>nofunagihe</i>	mert én szúrom őt
<i>nofine</i>	te szúrod őt
<i>nifila'ibe</i>	ti ketten majd megszúrtok engem
<i>nonahatagihe</i>	mert te ütsz engem
<i>lenahalube</i>	én majd megütlek benneteket
<i>nahalanagihe</i>	mert ti majd megüttök engem
<i>lahala'ibe</i>	ti ketten majd megüttök bennünket
<i>nofutagihe</i>	mert mi szúrjuk őt
<i>lenifilu'ibe</i>	mi ketten majd megszúrunk benneteket
<i>noho'inagihe</i>	mert mi ketten ütjük őt

(a) Fordítsa le magyarra:

nonifibe, halu'ibe, lifilatagihe, nokufune, nolahanagihe.

(b) Fordítsa le benabena nyelvre:

- ti ketten ütitek őt;
- mi majd megszúrunk téged;
- mert mi ütünk benneteket;
- mert ti majd megszúrjátok őt.

⚠ A benabena nyelv a közép-új-guineai családhoz tartozik. Körülbelül 45 000 ember beszéli Pápua Új-Guineában. —Iván Derzsanszki

2. Feladat (20 pont) Adott némely kajova főnevek egyes, kettes és többes száma valamint fordításuk magyarra. Nem minden alak van megadva, bár mind léteznek.

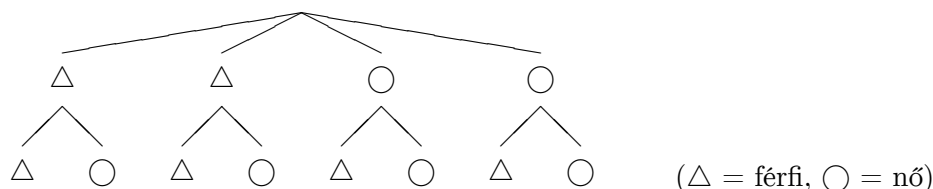
e. sz.	k. sz.	t. sz.	
adɔ	a	a	fa
mat ^h ɔnsjan	mat ^h ɔnsjan	mat ^h ɔnsjadɔ	kislány
k'ɔ	k'ɔ	k'ɔgɔ	kés
t ^h ot'olagɔ	t ^h ot'ola	t ^h ot'olagɔ	narancs
aufi		aufigɔ	hal
p ^h jaboadɔ		p ^h jaboa	utcai lámpa
mat ^h ɔn		mat ^h ɔdɔ	lány
k'ɔnbohodɔ		k'ɔnbohon	kalap
t'ɔ		t'ɔgɔ	kanál
		e	kenyér
alɔsɔhjɛgɔ	?	alɔsɔhjɛgɔ	szilva
?	tsegun	tsegudɔ	kutya
alɔguk'ogɔ	alɔguk'o	?	citrom
?	k'ap ^h t ^h ɔ	k'ap ^h t ^h ɔgɔ	öregember
k ^h ɔdɔ	k ^h ɔ	?	takaró
k'ɔdɔ	?	k'ɔdɔ	paradicsom
?	alɔ	?	alma
?	p ^h ɔ	?	bövény
?	?	sadɔ	gyerek
ɔlsun	?	?	fésű
?	pitso	?	villa
?	t ^h ɔp ^h paa	?	szék

Töltse ki a kérdőjeles cellákat.

⚠ A kajova nyelv a kajova-tano családhoz tartozik. Veszélyeztetett nyelv, csak néhány száz ember beszéli az USA Oklahoma államában.

A kajova szavakat egyszerűsített átírásban adtuk. **k'**, **t'**, **p'**, **k^h**, **p^h**, **t^h** mássalhangzók; **ɔ** magánhangzó.
—Aleksejs Peguševs

3. Feladat (20 pont) Hol volt, hol nem volt, élt a Tangut birodalomban („a Nagy Fehér Magas Országban”) két fivér és két nővér. Mindegyiküknek egy-egy fia és egy-egy lánya volt.

Az alábbi tangutnyelvű állítások ezek az emberek közötti rokoni kapcsolatokhoz vonatkoznak. A **Lhie²nyn²** név férfihoz tartozik.

1. Ldiu ² še ¹ Nie ² tse ¹ 'yn ¹ kâj ¹ ngu ² .	19. Lhie ² nyn ² Wa ² nie ¹ 'yn ¹ wia ¹ ngu ² .
2. Lhie ² nyn ² Ngwi ¹ mbyn ² 'yn ¹ lio ² ngu ² .	20. Ldiu ² še ¹ Sei ¹ na ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .
3. Sei ¹ na ¹ Wa ² nie ¹ 'yn ¹ ndõn ¹ ngu ² .	21. Wa ² nie ¹ Sei ¹ na ¹ 'yn ¹ mu ¹ ngu ² .
4. Ldiu ² še ¹ Śan ¹ nia ¹ 'yn ¹ ndõn ¹ ngu ² .	22. Śan ¹ nia ¹ Wa ² nie ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .
5. Śan ¹ nia ¹ Syn ¹ mei ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	23. Ngon ² ngwe ¹ Ldiu ² še ¹ 'yn ¹ la ² ngu ² .
6. Ldiu ² še ¹ Syn ¹ mei ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	24. Lhie ² nyn ² Mbe ² phon ¹ 'yn ¹ mu ¹ ngu ² .
7. Ldiu ² še ¹ Wa ² nie ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	25. Mbe ² phon ¹ Ldiu ² še ¹ 'yn ¹ ma ¹ ngu ² .
8. Kei ¹ žey ² Ldiu ² še ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	26. Lhie ² nyn ² Nie ² tse ¹ 'yn ¹ 'iə ¹ ngu ² .
9. Ldiu ² še ¹ Kei ¹ žey ² 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	27. Lhie ² nyn ² Ngon ² ngwe ¹ 'yn ¹ mu ¹ ngu ² .
10. Lhie ² nyn ² Syn ¹ mei ¹ 'yn ¹ wia ¹ ngu ² .	28. Śan ¹ nia ¹ Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ lio ² ngu ² .
11. Lhie ² nyn ² Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ 'iə ¹ ngu ² .	29. Lhie ² nyn ² Ldiu ² še ¹ 'yn ¹ 'iə ¹ ngu ² .
12. Kei ¹ žey ² Wa ² nie ¹ 'yn ¹ lio ² ngu ² .	30. Lhie ² nyn ² Sei ¹ na ¹ 'yn ¹ wiej ² ngu ² .
13. Kei ¹ žey ² Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	31. Śan ¹ nia ¹ Nie ² tse ¹ 'yn ¹ mu ¹ ngu ² .
14. Lhie ² nyn ² Kei ¹ žey ² 'yn ¹ wiej ² ngu ² .	32. Lhie ² nyn ² Śan ¹ nia ¹ 'yn ¹ 'iə ¹ ngu ² .
15. Syn ¹ mei ¹ Nie ² tse ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	33. Ngon ² ngwe ¹ Kei ¹ žey ² 'yn ¹ ny ¹ ngu ² .
16. Ngon ² ngwe ¹ Mbe ² phon ¹ 'yn ¹ kâj ¹ ngu ² .	34. Syn ¹ mei ¹ Śan ¹ nia ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .
17. Syn ¹ mei ¹ Sei ¹ na ¹ 'yn ¹ kâj ¹ ngu ² .	35. Mbe ² phon ¹ Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ ma ¹ ngu ² .
18. Ldiu ² še ¹ Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ ndõn ¹ ngu ² .	36. Nie ² tse ¹ Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ ____ ngu ² .

(a) Egészítse ki a családfát.

(b) Töltse ki az üres helyet az utolsó mondatban (ezt csak egyetlen módon lehet megtenni).

⚠ A tangut nyelv a tibeti-burmai családba tartozó kihalt nyelv, amelyet a Tangut birodalomban (1038–1227, mai Közép-Kína) beszéltek. Nincs egyetértés a tudósok között, hogy hogyan is hangzott, így az átírás az egyik rekonstrukción alapul. A felső index számok a két tónusát jelölik (¹ = szinttartó, ² = emelkedő); nevezetesen a ‘apa’ és ‘anya’ jelentésű szavak első tónusúak. â, ê, ę, ɔ, y, ə magánhangzók; ś, ź, ’ mássalhangzók. —Iván Derzsanszki

4. Feladat (20 pont) Adottak rövid párbeszéddek engenni nyelven valamint fordításuk magyarra:

- 1. *edèi âno nwâsesè ozyí lelemù à? edèi ânò wei ga òkí nwâsese ozyí lelemù.***
Meg fogja-e ijeszteni ez a férfi a megcsalt tolvajt?
Ez a férfi azt mondta, hogy (ó)_{ez a férfi} nem fogja megijeszteni a megcsalt tolvajt.
- 2. *avùràrà mù kìnono amemùrè ânò à? avùràrà mù wei ga òkí kìnono amemùrè ânò.***
Hasonlított-e a nő erre a lányra?
A nő azt mondta, hogy (ó)_{a nő} hasonlított erre a lányra.
- 3. *ámó lelemù ânó wuese avùràrà mù à? amodhyòmù wei ga ò wuese avùràrà mù.***
Nem ölte-e meg ez a megcsalt gyerek a nőt?
A legény azt mondta, hogy (ó)_{ez a megcsalt gyerek} megölte a nőt.
- 4. *edèi dhia gbúnòndò amò à? avùràrà mù kofilomù wei ga o gbúnòndò amò.***
Meg fogja-e gyógyítani a gonosz férfi a gyereket?
A köhögő nő azt mondta, hogy (ó)_{a gonosz férfi} meg fogja gyógyítani a gyereket.
- 5. *amemùré dhíá kìnono opilopo ânò à? avùràrà mù wei ga ó kìnono opilopo ânò.***
Nem hasonlított-e a gonosz lány erre a disznóra?
A nő azt mondta, hogy (ó)_{a gonosz lány} nem hasonlított erre a disznóra.
- 6. *ozyí gbunono okàá nùamù ânò à? ozyí wei ga òkí gbunono okàá nùamù ânò.***
Meggyógyította-e a tolvaj ezt a megvert öregembert?
A tolvaj azt mondta, hogy (ó)_{a tolvaj} nem gyógyította meg ezt a megvert öregembert.
- 7. *ozyí âno kínòndò edèi kofilomù à? amò ânò wei ga ó kìnono edèi kofilomù.***
Fog-e hasonlítani ez a tolvaj a köhögő férfire?
Ez a gyerek azt mondta, hogy (ó)_{ez a tolvaj} nem fog hasonlítani a köhögő férfire.

(a) Fordítsa le magyarra:

- 8. *edèi ânò nwâsese ozyí à? amemùrè wei ga ò nwâsese ozyí.***
- 9. *amemùré lelemu wúesè amodhyòmù ânò à?*
*amemùré lelemù wei ga òkí wúesè amodhyòmù ânò.***

Ez pedig egy válasz engenni nyelven megfelelő kérdés nélkül:

- 10. *ozyí ânò wei ga amó gbunono edèi.***

Fordítsa le magyarra. Ha egynél több módon is lefordítható, adja meg az összes fordítást és magyarázza meg az érvelését.

(b) Fordítsa le engenni nyelvre:

- 11. Fog-e hasonlítani az öregember erre a köhögő legényre?**
A gyerek azt mondta, hogy (ó)_{az öregember} nem fog hasonlítani erre a köhögő legényre.
- 12. Nem ijesztette-e meg ez a megvert nő a férfit?**
Ez a megvert nő azt mondta, hogy (ó)_{ez a megvert nő} nem ijesztette meg a férfit.

(c) Ha az engenni nyelv szótárát kellene szereznie, mi lenne a 'tolvaj' és 'lány' szavak alapformája? Magyarázza meg a választát.

⚠ Az engenni nyelv a benue-kongói családhoz tartozik. Körülbelül 20 000 ember beszéli Nigériában.

A szó első magánhangzója alatti \cdot jel azt jelzi, hogy minden magánhangzó a szóban kissé lentebb vitt nyelvvel ejtendő. A $\acute{}$, $\grave{}$ és $\hat{}$ jelek a magas, a mély, illetve az ereszkedő tónust jelölik; ha semelyik sincs jelen, akkor a szótag közepes tónusú. —*Artūrs Semeņuks*

5. Feladat (20 pont) Adottak szavak és szócsoportok északnyugati gbaya nyelven valamint fordításuk magyarra véletlen sorrendben:

ʔáá, ʔáá náng nú kò, ʔáá sèè, búmá yík, búmá zù yík, dáng gòk, dí fò, dí sèè,
kò yík, kò zòk, náng wí, nú fò, nú lébé, sèè wí, yík, yík wí, zù

felszínén; szemgödör; szemöldök; szempilla; szem/arc;
mező pereme; láb; szerencse; máj; jó mező; orrlyuk;
felett; mérges kígyó; nyelv hegye;
halni; irigyelni; helyezni

- (a) Határozza meg a helyes megfeleléseket.
(b) Fordítsa le magyarra: **búmá zù, kò, lébé gòk, lébé wí.**
(c) Fordítsa le északnyugati gbaya nyelvre: közepén; fej; neheztelés; orr.

⚠ Az északnyugati gbaya nyelv az ubangi családhoz tartozik. Körülbelül 200 000 ember beszéli a Közép-afrikai Köztársaságban.

Az északnyugati gbaya szavakat egyszerűsített átírásban adtuk. ʔ mássalhangzó.

—*Borisz Iomdin*

Szerkesztők: Bozsidar Bozsarov, Iván Derzsanszki, Hugh Dobbs, Dmitrij Geraszimov,
Kszenyija Giljarova, Sztanyiszlav Gurevics, Gabrijela Hladnik, Borisz Iomdin,
Bruno L’Astorina, Dzsegju Li (főszerkesztő), Elica Milanova, Aleksejs Peguševs,
Alekszandr Piperszki, Marija Rubinstejn, Daniel Rucki, Estere Šeinkmane,
Artūrs Semeņuks, Pavel Szofroniev, Milena Veneva.

Magyar szöveg: Iván Derzsanszki.

Sok szerencsét!